

PHÁP LUẬT NHẬT BẢN VỀ BẢO ĐẢM QUYỀN CỦA NGƯỜI CAO TUỔI TRƯỚC TÁC ĐỘNG CỦA GIÀ HOÁ DÂN SỐ VÀ MỘT SỐ GỢI Ý CHO VIỆT NAM

TRƯƠNG HỒ HẢI *

NGUYỄN PHƯƠNG NHUNG **

Tóm tắt: Nhật Bản là một trong số các quốc gia có tốc độ già hoá dân số với tỉ lệ cao nhất so với các quốc gia khác trên thế giới. Tốc độ già hoá dân số dẫn tới tình trạng thiếu hụt lao động trẻ, thừa lao động cao tuổi cũng như suy yếu hệ thống an sinh xã hội. Trước tác động này, Nhật Bản buộc phải xây dựng một số đạo luật nhằm bảo vệ quyền và lợi ích của người cao tuổi, đồng thời sử dụng nguồn lao động là người cao tuổi. Trong khi đó, Việt Nam được dự báo sẽ chính thức bước vào thời kì dân số già từ năm 2026 và thời kì dân số già sẽ kéo dài trong 28 năm (giai đoạn 2026 - 2054), tương ứng với tỉ trọng dân số từ 65 tuổi trở lên chiếm từ 10,2% đến 19,9%. Bài viết này phân tích một số đạo luật bảo đảm quyền của người cao tuổi của Nhật Bản trước tác động của già hoá dân số, qua đó đưa ra một số gợi ý hoàn thiện pháp luật trước tác động của già hoá dân số ở Việt Nam hiện nay và trong tương lai.

Từ khoá: Pháp luật; quyền của người cao tuổi; Nhật Bản; già hoá dân số

Nhận bài: 09/9/2022

Hoàn thành biên tập: 28/8/2023

Duyệt đăng: 28/8/2023

JAPAN'S LAW ON GUARANTEEING THE ELDERLY'S RIGHTS AGAINST THE IMPACTS OF POPULATION AGING AND SOME SUGGESTIONS FOR VIETNAM

Abstract: Japan is one of the countries with the highest population ageing rate compared to other countries in the world. The speed of population ageing leads to a shortage of young workers, an excess of elderly workers, as well as a weakened social security system. Facing these impacts, Japan was forced to develop a number of laws to protect the rights and interests of the elderly and, at the same time, employ elderly workers. Meanwhile, Vietnam's population is forecast to officially enter the ageing population period in 2026, which will last for 28 years (2026-2054 period), when people aged 65 and over will account for 10.2% to 19.9% of the population. The scope of this article is to analyse a number of laws to protect the rights of the elderly in Japan against the effects of population ageing. On that basis, the authors make some suggestions to improve the law against the impacts of population ageing in Vietnam now and in the future.

Keywords: Law; rights of the elderly; Japan; population ageing

Received: Sept 9th, 2022; Editing completed: Aug 28th, 2023; Accepted for publication: Aug 28th, 2023

* Phó Giáo sư, Tiến sĩ, Viện Nhà nước và Pháp luật,
Học viện Chính trị Quốc gia Hồ Chí Minh
E-mail: tghohai@googlemail.com

** Thạc sĩ, Viện Quyền con người, Học viện Chính trị
Quốc gia Hồ Chí Minh
E-mail: nguyenvuonghung203@gmail.com

1. Tác động của già hoá dân số tới đất nước Nhật Bản

Theo ước tính của Bộ Nội vụ và Truyền thông Nhật Bản năm 2020, dân số của đất nước này từ 65 tuổi trở lên là 36,17 triệu